

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**



KOD UCZNIA

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 13.01.2014. r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron i 20 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są trzy lub cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „x” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „x”.
7. Zadanie np. z luką, na dobieranie lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
1. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 60

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu 51

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	3	3	2	2	6	3	2	4	1	4	2	4	1	4	4	2	2	3	6	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

- | | |
|---------------------------|---------------------|
| 1. Przewodniczący - | 7. Członek - |
| 2. Członek - | 8. Członek - |
| 3. Członek - | 9. Członek - |
| 4. Członek - | 10. Członek - |
| 5. Członek - | 11. Członek - |
| 6. Członek - | 12. Członek - |

Zadanie 1. (0 – 2)

Wśród wymienionych wydarzeń wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie.

Wpisz w tabeli, obok pierwszego wydarzenia literę A, a obok ostatniego literę B.

Unia brzeska	
Unia lubelska	
Akt supremacji	
Wystąpienie Lutra	
Odkrycie morskiej drogi do Indii	

Zadanie 2. (0 – 3)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

Wiem, że będziesz uradowany, gdy dowiesz się o powodzeniu mojej wyprawy. Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe z Kadyksu przybyłem na Morze Indyjskie i odkryłem tam bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie. Pierwszą z owych wysp, którą Indowie mianowali Guanahani, nazwałem San Salvador z wdzięczności dla Zbawiciela.

Na podstawie: *Wiek XVI- XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.L. Lenard, Warszawa 1997, s. 35.

A. Podaj imię i nazwisko autora zamieszczonych słów.

.....

B. Wpisz rok i nazwę opisanego w tekście odkrycia.

Rok: **Odkrycie:**

Zadanie 3. (0 – 3)

Wpisz do tabeli nazwy opisanych religii, występujących w Polsce w okresie reformacji.

	Opis	Nazwa religii
A.	<i>Na Zachodzie był to głównie prąd mieszczański, natomiast w Polsce ze względu na demokratyzm i niechęć wobec silnej władzy królewskiej znalazł zwolenników przede wszystkim wśród szlachty.</i>	
B.	<i>Głównymi ośrodkami tej religii była Wielkopolska i Pomorze, a zwłaszcza Gdańsk, gdzie doszło do rewolty i sformułowania postulatów dotyczących między innymi życia społecznego według zasad Chrystusa oraz zniesienia wszelkich ceremonii katolickich – postów, mszy, nabożeństw za zmarłych.</i>	
C.	<i>Wyznawcy tej religii osiedlili się głównie w Wielkopolsce, pozyskując do swej wiary wielu magnatów, szlachciców, a zwłaszcza mieszczan, ze względu na głoszone ideały społeczno-moralne, wynikające z artykułów praskich.</i>	

Na podstawie: W. Urban, *Epizod reformacyjny, Dzieje narodu i państwa polskiego* T. II-30, Kraków 1988, s. 17-23.

Zadanie 4. (0 – 2)

Wpisz do tabeli imiona i przydomki polskich władców XVI w., których stosunek do reformacji opisano w zamieszczonych fragmentach.

	Opis	Władca
A.	<i>Był człowiekiem renesansu, słynął z mądrości politycznej ale i niezdecydowania. W sprawach religijnych był dość obojętny, choć podczas pobytu na Litwie zdawał się ulegać protestantyzmowi.</i>	
B.	<i>Był monarchą praworządnym i konserwatywnym. Aczkolwiek bronił przywilejów swoich prawosławnych poddanych, to jako gorliwy katolik wydawał srogie, choć nie zawsze realizowane edykty przeciwko nowej wierze luterńskiej.</i>	

Na podstawie: W. Urban, *Epizod reformacyjny, Dzieje narodu i państwa polskiego ...*, Kraków 1988, s. 16-21.

Zadanie 5. (0 – 2)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenia.



Źródło: W. Urban, *Epizod reformacyjny, Dzieje narodu i państwa polskiego...*, Kraków 1988, s. 41.

A Podaj nazwę pod jaką przeszło do historii wydarzenie przedstawione na obrazie.

.....
B. Przedstawione wydarzenie miało miejsce w roku

1. 1517.
2. 1540.
3. 1572.
4. 1598.

Zadanie 6. (0 – 6)

Przyporządkuj podanym pojęciom i terminom wyjaśnienia, wpisując do tabeli odpowiednią cyfrę.

	Pojęcie	Wyjaśnienie
A.	Elekcja	
B.	Interrex	
C.	Konfederacja	
D.	Pacta conventa	
E.	Sejm konwokacyjny	
F.	Artykuły henrykowskie	

1. Osobiste przyrzeczenia króla.
2. Ustalał termin i przebieg elekcji.
3. Odbывała się *viriliter* lub *vivente rege*.
4. Zastępował króla w okresie bezkrólewia.
5. Zbiór niezmiennych praw Rzeczypospolitej.
6. Zwoływana w celu obrony granic Rzeczypospolitej.
7. Zawijazywana dla obrony porzadku w województwach w czasie bezkrólewia.

Zadanie 7. (0 – 3)

Przyporządkuj podane zabytki epokom, w których powstały. Wpisz ich nazwy w odpowiednią kolumnę tabeli.

Kościół Il Gesu, Kaplica Zygmuntowska na Wawelu, Brama Brandenburska, Wilanów, Teatr Wielki w Warszawie, Bazylika św. Piotra w Rzymie,

renesans	barok	klasycyzm

Zadanie 8. (0 – 2)

Przeczytaj tekst źródłowy i odpowiedz na pytania.

Ponieważ więc książę obowiązany jest używać bestii, powinien wybrać sobie lisa i lwa (...). Ci, którzy poprzestają w prostocie na naturze lwa, nie sprostają zadaniom. Książę tedy rozumny ani może, ani powinien dotrzymywać danego przez siebie słowa wówczas, gdy dotzymanie to zwróciłoby się przeciwko niemu (...). Gdyby ludzie rządzili się prawością, to reguła powyższa nie byłaby dobra; ponieważ jednak złe skłonności w ludziach górują i przysięgi ludzkie zawodzą, więc i ty nie masz konieczności ich dotrzymywania.(...)

Na podstawie: *Wiek - XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. L. Lenard, Warszawa 1999, s. 171.

A. Kto jest autorem tekstu?

.....

B. Jakim terminem określa się opisane zasady postępowania?

.....

Zadanie 9. (0 – 4)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

W latach 1606-1608 wybuchła w Polsce pod hasłami antykrólewskimi i antyjezuickimi wojna domowa. Głównym jej wodzem był gorliwy katolik ale sekundowali mu kalwin, arianin i wielu innych protestantów. Jednym z kandydatów na tron polski – po usunięciu obecnego króla – był kalwin węgierski Stefan Bacskay. Dla różnowierstwa skutki wojny okazały się tragiczne, toteż po 1608 roku masowym zjawiskiem była konwersja, szczególnie wśród tych, którzy chcieli jeszcze coś znaczyć w społeczeństwie.

Na podstawie: W. Urban, *Epizod reformacyjny, Dzieje narodu i państwa polskiego ...*, Kraków 1988, s. 72.

A. Podaj nazwę antykrólewskiego wystąpienia, określonego w tekście „wojną domową”.

.....

B. Wskaż króla, przeciwko któremu wybuchła opisana „wojna”.

1. Władysław IV
2. Stefan Batory
3. Jan Kazimierz
4. Zygmunt Waza

C. Podaj nazwisko wymienionego w tekście „gorliwego katolika”.

.....

D. Wyjaśnij, na czym polegała konwersja.

.....

Zadanie 10. (0 – 1)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenie.



Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych. Czasy nowożytne, T.2*, Toruń 2004, s. 85.

Ilustracja przedstawia godło

1. Księstwa Warszawskiego.
2. Wielkiego Księstwa Litewskiego.
3. Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
4. Rzeczypospolitej pod rządami Jagiellonów.

Zadanie 11. (0 – 4)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

Doktryna i polityka ekonomiczna zakładająca, że bogactwo kraju zależy przede wszystkim od dodatniego bilansu w handlu zagranicznym, dzięki któremu napływają do państwa kruszce szlachetne. Zwolennicy tej doktryny postulowali politykę uprzemysłowienia i protekcji rodzimej gospodarki głównie przez wysokie cła na towary importowane, zakaz wywozu kruszców i budowę jednolitego rynku państwowego.

Źródło: *Encyklopedia Historii*, red. A. Nawrot, Kraków 2006, s. 337.

A. Podaj nazwę opisaną doktryny ekonomicznej.

.....

B. Uzupełnij zdanie:

Opisaną doktrynę zastosował we Francji minister, w czasie panowania
(nazwisko ministra)

króla, w wieku.
(imię króla)

Zadanie 12. (0 – 2)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenie.



Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych. Czasy nowożytne...* Toruń 2004, s. 87.

A Podaj nazwę przedstawionego na obrazie wydarzenia.

.....

B. Przedstawione wydarzenie miało miejsce podczas

1. wojny z Turcją
2. wojny z Rosją.
3. wojny ze Szwecją.
4. powstania Chmielnickiego.

Zadanie 13. (0 – 4)

Uzupełnij tabelę dotyczącą bitew stoczonych przez wojska polskie w XVII w.

	Rok	Miejsce	Przeciwnik
A.		Kircholm	
B.	1673		
C.		Kłuszyn	
D.	1651		

Zadanie 14. (0 – 1)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenie.



Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych. Czasy nowożytne...* Toruń 2004, s. 151.

Podaj nazwę stylu architektonicznego, w którym powstała ukazana budowla.

.....

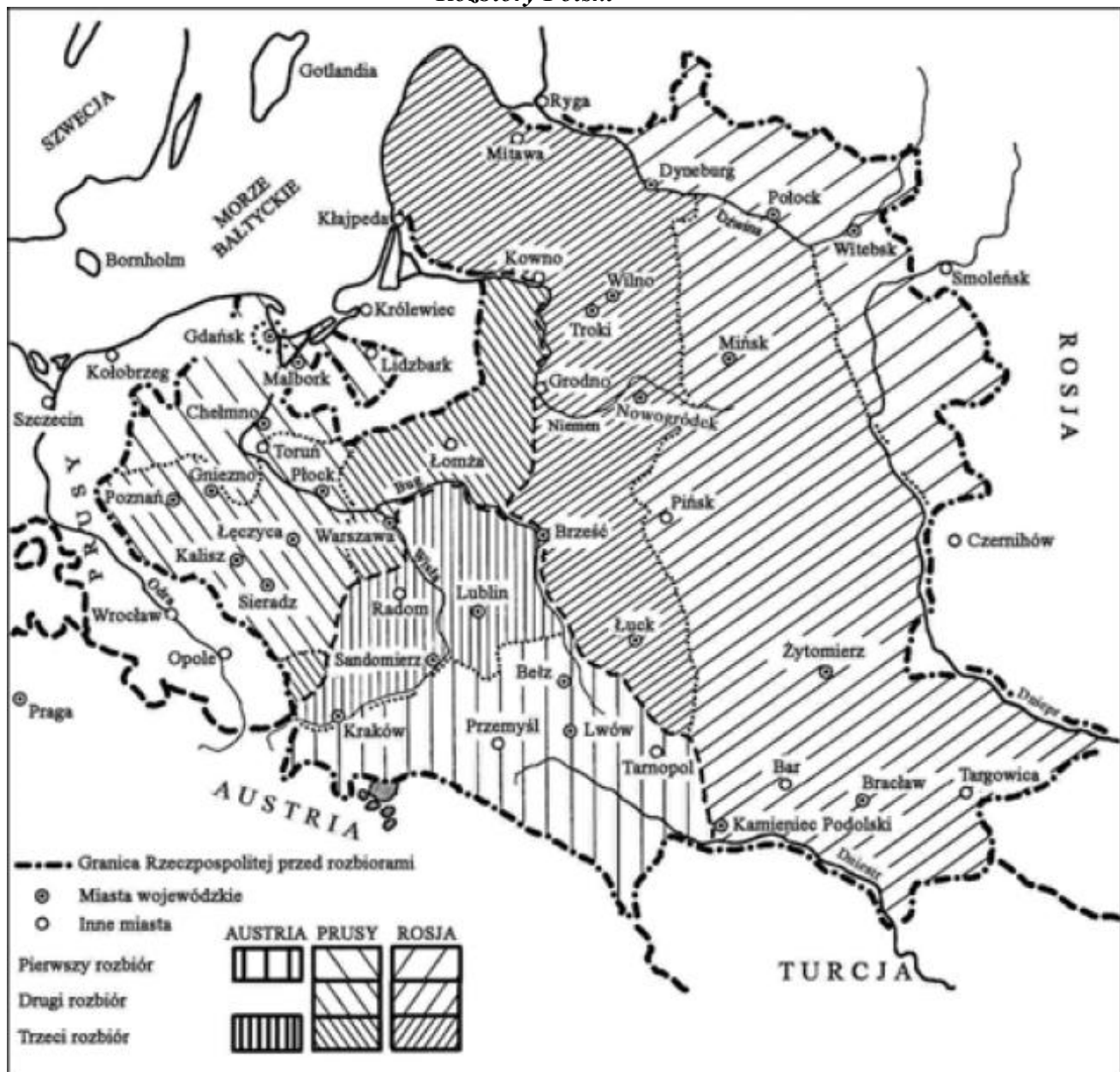
Zadanie 15. (0 – 4)

Oceń, czy podane informacje dotyczące rewolucji w Anglii są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	<i>Na czele opozycji w Anglii stanął Oliwer Cromwell, który w 1653 roku przyjął tytuł Lorda Protektora.</i>	
B.	<i>W 1640 roku został zwołany Długi parlament, który poparł króla i opowiedział się za wojną ze Szkotami.</i>	
C.	<i>Sławetna (chwalebna) rewolucja to wydarzenia związane z przyjęciem Deklaracji Praw w 1689 roku przez Wilhelma III.</i>	
D.	<i>W 1660 roku doszło do przywrócenia monarchii i na tron powróciła dynastia Orańska.</i>	

Zadanie 16. (0 – 4)

Rozbiory Polski



Źródło: www.republikaobojganarodow.blogspot.com (2.11.2013).

Na podstawie analizy mapy oraz wiedzy własnej oceń, czy podane informacje są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	W I rozbiorze Prusy przejęły Pomorze Gdańskie i Wielkopolskę.	
B.	Podczas II rozbioru Rosja uzyskała większość terenów Ukrainy i Białorusi.	
C.	III rozbiór odbył się w 1795 roku.	
D.	W wyniku rozbiorów Warszawa znalazła się pod panowaniem austriackim.	

Zadanie 17. (0 – 2)

Wśród wymienionych wydarzeń związanych z rewolucją francuską, wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie. Wpisz w tabeli, obok pierwszego wydarzenia literę A, a obok ostatniego literę B.

Proklamowanie republiki	
Wprowadzenie dyktatury jakobińskiej	
Uchwalenie Deklaracji Praw Człowieka	
Wprowadzenie monarchii konstytucyjnej	
Przeprowadzenie przewrotu thermidoriańskiego	

Zadanie 18. (0 – 2)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

Wystąpienie króla na sejmie grodzieńskim

[...] uczynilem akces do konfederacji targowickiej, pod hasłem Najjaśniejszej Imperatorowej utworzonej, czynilem go na fundamencie jej aktu, zaręczającego całość kraju naszego. Ten cel był prawidłem, do którego stosowałem wszystkie kroki moje.

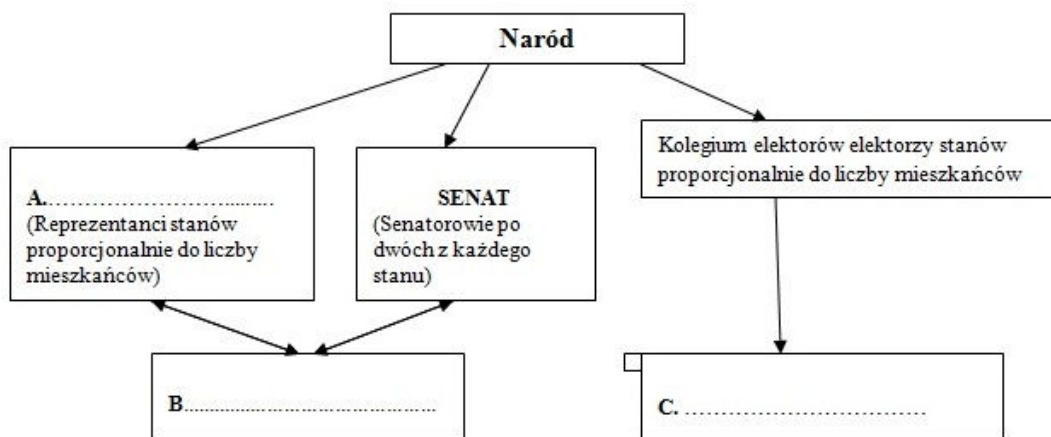
Źródło: *Wiek - XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.L. Lenard, Warszawa 1999, s. 446.

Podaj imię i nazwisko autora cytowanego wystąpienia oraz rok, w którym miało miejsce.

Autor: Rok:

Zadanie 19. (0 – 3)

Uzupełnij schemat dotyczący ustroju Stanów Zjednoczonych, wpisując w nazwy brakujących organów władzy.



Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych*. ..., Toruń 2004, s. 44.

Zadanie 20. (0 – 6)

Uzupełnij tabelę dotyczącą rozwiązań pokojowych, kończących wojny napoleońskie.

	Rok	Miejsce	Warunki pokoju
A.		Schönbrunn	
B.	1806		
C.			Utworzenie Księstwa Warszawskiego

Brudnopsis